

ULOMKI – VAJE

1. Izračunaj:

a) $\frac{3}{10}$ od 150 =

b) $\frac{3}{4}$ od 32 kg =

c) $\frac{5}{12}$ h = min

2. Zapiši ulomek kot celi del in ulomek, ki je manjši od 1.

$$\frac{13}{2} =$$

$$\frac{32}{8} =$$

$$\frac{39}{4} =$$

$$\frac{19}{3} =$$

$$\frac{22}{5} =$$

3. Zapiši kot ulomek, ki ima števec večji od imenovalca.

$$1\frac{2}{3} =$$

$$4\frac{1}{2} =$$

$$2\frac{3}{4} =$$

$$1\frac{5}{7} =$$

$$2\frac{1}{6} =$$

4. Dopolni:

$$\frac{3}{8} = \frac{\quad}{40}$$

$$\frac{3}{7} = \frac{36}{\quad}$$

$$\frac{3}{5} = \frac{\quad}{60}$$

$$\frac{10}{17} = \frac{30}{\quad}$$

5. Okrajšaj ulomke:

$$\frac{9}{12}, \frac{4}{16}, \frac{20}{25}, \frac{8}{32}, \frac{15}{45}, \frac{12}{48}, \frac{14}{21}, \frac{11}{44}, \frac{24}{56}, \frac{72}{80}$$

6. Razširi ulomke na skupni imenovalec.

$$\frac{1}{2} \text{ in } \frac{2}{3}$$

$$\frac{3}{4} \text{ in } \frac{5}{6}$$

$$\frac{2}{3} \text{ in } \frac{3}{4}$$

$$\frac{8}{15}, \frac{5}{12} \text{ in } \frac{3}{20}$$

7. Seštej oziroma odštej.

a) $\frac{2}{3} + \frac{1}{3} =$

b) $2\frac{1}{5} + 1\frac{2}{5} =$

c) $\frac{3}{4} + \frac{2}{3} =$

č) $\frac{1}{2} + \frac{3}{5} =$

d) $1\frac{1}{2} + 4\frac{2}{3} =$

e) $2\frac{1}{4} + 2\frac{2}{3} =$

f) $\frac{7}{8} - \frac{3}{8} =$

g) $8 - \frac{3}{4} =$

h) $\frac{3}{4} - \frac{1}{2} =$

i) $3\frac{3}{5} - 2\frac{1}{5} =$

j) $5\frac{1}{2} - 2\frac{2}{5} =$

8. Zmnoži oziroma deli.

a) $\frac{9}{10} \cdot \frac{5}{6} =$

b) $0,75 \cdot \frac{6}{7} =$

c) $2\frac{1}{2} \cdot 2\frac{2}{10} =$

d) $\frac{8}{9} : \frac{7}{3} =$

e) $\frac{12}{15} : \frac{9}{25} =$

f) $4\frac{2}{3} : 1\frac{1}{6} =$

g) $1\frac{4}{9} \cdot 2\frac{1}{4} \cdot 1\frac{4}{13} =$

9. Izračunaj.

a) $\frac{2}{3} + \frac{1}{2} - \frac{3}{4} =$

b) $3\frac{1}{3} + 2\frac{3}{4} - 4\frac{2}{3} =$

c) $3\frac{1}{5} + 3\frac{1}{2} \cdot \frac{2}{5} =$

č) $\frac{5}{9} \cdot \frac{3}{4} + 3\frac{1}{2} =$

d) $\frac{6}{8} \cdot \frac{4}{9} + \frac{2}{3} \cdot \frac{6}{10} =$

e) $6\frac{3}{4} - 2 \cdot 2\frac{2}{3} =$

f) $2\frac{4}{5} : 1\frac{2}{10} + 3\frac{3}{5} \cdot 2\frac{2}{3} =$

g) $4\frac{1}{4} - 2\frac{2}{3} : 1\frac{4}{6} =$

h) $3\frac{3}{4} + 2\frac{1}{3} - 2\frac{1}{4} : 3\frac{3}{8} =$

i) $\left(4,5 - 3\frac{5}{6}\right) \cdot 3\frac{2}{3} - 1\frac{5}{9} =$

j) $12 \cdot \left(0,3 - \frac{1}{40}\right) =$

k) $\frac{7}{9} : \frac{5}{18} + 2,4 \cdot \left(\frac{5}{8} - \frac{1}{3}\right) =$

l) $\left(5,5 - 2\frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4}\right) + \left(1\frac{2}{3} + 2,75 : \frac{5}{8}\right) =$

m) $6\frac{1}{5} - \left(3\frac{1}{3} \cdot \frac{3}{5} - \frac{4}{7} : \frac{8}{21}\right) =$

10. Količnik zapiši kot ulomek in obratno. Če je potrebno, ulomek okrajšaj in ga zapiši s celim delom in ulomkom, manjšim od 1.

a) $230 : 100 =$

b) $34 : 5 =$

c) $\frac{36}{27} =$

11. a) Izračunaj količnik ter rezultat zaokroži na dve decimali natančno:

$20 : 6 =$

b) Izračunaj količnik ter rezultat zapiši s periodično decimalno številko:

$6 : 7 =$

12. Decimalno število zapiši z okrajšanim ulomkom.

$0,8 =$

$0,04 =$

$2,7 =$

$3,09 =$

$0,0068 =$

$1,007 =$

13. Zapiši z decimalno številko.

$\frac{1}{2} =$

$\frac{3}{4} =$

$\frac{4}{50} =$

$1\frac{4}{5} =$

$5\frac{3}{8} =$

$\frac{57}{200} =$

14. Kateri ulomki so prikazani na številske poltraku? Zapiši jih nad puščico.

15. Na številske premice označi ulomke.

16. Med ulomki $\frac{1}{2}, 1, \frac{2}{4}, \frac{1}{5}, \frac{3}{8}, \frac{5}{12}, \frac{7}{8}, 2$ izberi tiste, ki so:

- večji od $\frac{3}{4}$: _____

- večji od $\frac{1}{2}$ in manjši od 1: _____

17. Ulomke uredi po velikosti. Začni z najmanjšim.

a) $\frac{7}{8}, \frac{2}{8}, \frac{5}{8}$ b) $\frac{12}{7}, \frac{12}{12}, \frac{12}{11}$ c) $0,8; \frac{7}{10}, \frac{13}{20}$ č) $\frac{7}{60}, \frac{3}{20}, 1\frac{8}{15}, \frac{1}{2}, \frac{4}{5}$

18. Izračunaj vrednost izraza $3 \cdot x - 2,5 : (2 + x)$, če je $x = \frac{1}{2}$.

19. Reši enačbe.

a) $x + \frac{5}{8} = 2$ b) $4\frac{2}{5} - x = 2\frac{1}{3}$ c) $x \cdot \frac{7}{4} = \frac{3}{8}$ d) $6 : x = \frac{1}{4}$

20. Dojenček prespi $\frac{6}{8}$ dneva. Koliko ur spi na dan?

21. Rep fazanove samice je dolg $\frac{16}{25}$ m, rep fazanovega samca pa je $\frac{1}{4}$ m daljši. Izračunaj dolžino samčevega repa.

22. Koliko je odrasla žirafa, ki je visoka 5,8 m, višja od najvišjega človeka vseh časov Roberta Wadlowa iz ZDA, ki je bil visok $2\frac{18}{25}$ m?

23. Morska voda predstavlja $\frac{243}{250}$ vse vode na Zemlji, led pa $\frac{43}{2000}$. Kolikšen je delež druge vode (podtalnice, jezera, reke)?

24. Števec in imenovalc nekega ulomka smo povečali za 3. Dobili smo ulomek, ki je za $\frac{1}{13}$ manjši od 1. Izračunaj prvotni ulomek.

25. V vodnem mestu Atlantis v Ljubljani je 14 bazenov. Večjih je $\frac{3}{7}$, prav toliko je namenskih, $\frac{1}{7}$ pa jih je namenjena otrokom. Koliko bazenov je večjih, koliko namenskih in koliko za otroke?

26. V maju skoti samica mroža enega samega mladiča, dolgega 1,3 m. Mladič zraste do višine, ki je $3\frac{6}{13}$ krat tolikšna kot ob rojstvu. Za koliko je odrasli mrož višji od $1\frac{4}{5}$ m visokega človeka?

27. Od vsote števil $3\frac{1}{2}$ in $2\frac{4}{6}$ odštej razliko števil $2\frac{1}{8}$ in $1\frac{2}{4}$. Katero število dobiš?

28. Matej je moral za domače branje prebrati knjigo. Odločil se je, da jo bo prebral v treh dneh. Prvi dan je prebral $\frac{2}{6}$ knjige, drugi dan $\frac{4}{8}$ knjige, tretji dan pa $\frac{1}{6}$ knjige. Ali je Matej v treh dneh uspel prebrati celo knjigo? Odgovor utemelji.

29. Zmnožku števil $\frac{4}{9}$ in $\frac{8}{4}$ prištej zmnožek števil $4\frac{2}{6}$ in $2\frac{2}{3}$. Katero število dobiš? Zapiši ustrezen izraz.

30. Kmet je pridelal 1200 litrov mošta. $\frac{1}{4}$ vsega mošta je podaril sorodnikom, $\frac{2}{3}$ ostanka pa je prodal gostilničarjem. Kolikšen del vsega mošta je prodal gostilničarjem? Koliko litrov mošta mu je ostalo?